

**Adunarea Generală
a membrilor titulari și
membrilor corespondenți
ai Academiei
de Științe a Moldovei**

**General Assembly
of full members and corresponding
members of the Academy
of Sciences of Moldova**

HOTĂRÂRE

12 martie 2024

Nr. VI/1

mun. Chișinău

Cu privire la alegerea membrilor de onoare ai Academiei de Științe a Moldovei

În temeiul art. 72 din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004 (republicat), punctelor 11, 18, 30-32 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), precum și punctelor 33-40 ale Regulamentului privind alegerea membrilor titulari (academicieni), membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a membrilor titulari (academicieni) și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei nr. IV/1 din 26 octombrie 2022 (în redacție nouă), în cadrul Sesiunii a VI-a a Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM au fost examinate candidaturile înaintate de Secțiile de Științe ale AȘM pentru alegerea în calitate de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei. Referințele privind activitatea persoanelor pentru alegerea în calitate de membru de onoare al AȘM au fost prezentate de mem. cor. Svetlana COJOCARU (Secția Științe Exacte și Inginerești), acad. Eva GUDUMAC și mem. cor. Laurenția UNGUREANU (Secția Științe ale Vieții).

Ca urmare a examinării referințelor prezentate asupra activității candidaților înaintați de către Secțiile de Științe pentru alegerea în calitate de membru de onoare al AȘM, precum și a dezbaterilor la acest subiect, Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei **A CONSTATAT:**

I) În corespundere cu domeniile științifice, în cadrul Adunărilor Generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secțiilor de Științe au fost examinate candidaturile înaintate pentru alegerea în calitate de membri de onoare ai AȘM (proces-verbal nr. 3 al Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secției Științe Exacte și Inginerești din 22 iunie 2023; proces-verbal nr. 1 al Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secției Științe ale Vieții din 25 ianuarie 2024).

Adunările Generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secțiilor de Științe au examinat și aprobat candidaturile următoarelor persoane în calitate de membri de onoare ai AȘM:

– Secția Științe Exacte și Inginerești a înaintat candidatura dlui dr. inginer, prof. univ. Ioan DUMITRACHE, membru titular al Academiei Române;

– Secția Științe ale Vieții a înaintat candidatura dlui dr., prof. univ. Dumitru MURARIU, membru titular al Academiei Române, precum și a dnei dr., prof. univ. Norina Consuela FORNA, Facultatea de Medicină Dentară de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa”, Iași.

a) Cu referire la activitatea acad. Ioan DUMITRACHE, înaintat de Secția Științe Exacte și Inginerești pentru alegerea în calitate de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei, s-a menționat că membrul titular al Academiei Române prof. univ. doctor inginer Ioan Dumitrache, secretar general al Academiei Române, este un savant notoriu, domeniile de cercetare ale căruia se referă la algoritmi și strategii avansate de conducere; bioinginerie și bioinformatică; conducerea inteligentă a roboților mobili; proiectarea asistată de calculator a sistemelor automate; sisteme integrate complexe; metodologii și sisteme inteligente de conducere a proceselor cu aplicații în domeniile: robotica mobilă, biotehnologie, sisteme de fabricație, energetică, transporturi. Acad. Ioan Dumitrache a absolvit Universitatea Politehnică din București (1962) și a obținut titlul de doctor inginer în automatică (1970). Și-a completat studiile prin programe de specializare efectuate în SUA, Germania, Franța ș.a. Membru corespondent al Academiei Române (2003), membru titular (2018). Este membru titular al Academiei de Științe Tehnice din România. Este autor a peste 250 de lucrări, publicate în reviste tehnice și volume ale unor conferințe importante, autor și co-autor a peste 20 de cărți (suporturi de curs, monografii). Este președinte al Conferinței Internaționale CSCS, organizată de IFAC NMO România.

A adus contribuții valoroase în elaborarea unor noi metodologii și strategii de conducere a proceselor; conceperea unor arhitecturi avansate de sisteme de conducere în timp real a sistemelor complexe; modelarea și interpretarea sistemică a proceselor biologice și elaborarea de structuri și algoritmi de conducere a bioprocесelor; tehnici inteligente și arhitecturi hibride pentru conducerea proceselor; tehnici inteligente pentru conducerea proceselor biotehnologice; sisteme inteligente pentru conducerea roboților; sisteme multi-agent aplicate în conducerea proceselor de fabricație și în transporturi; diagnoza asistată de calculator; cyber-physical systems; sisteme autonome; sisteme autonome inspirate din biologie; sisteme inteligente de fabricație.

Rezultatele valoroase obținute au fost înalt apreciate, fiindu-i conferite Premiul Academiei Române Traian Vuia (1970; 1973); Ordinul Serviciul Credincios în grad de Comandor (2000); Ordinul Serviciul Credincios în grad de Mare Ofițer (2008); Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Mare Cruce (2016) ș.a.

La 6 aprilie 2023, acad. I. Dumitrache a susținut online la AȘM prelegerea publică „Impactul științei și tehnologiei asupra societății viitorului”, iar la 13 iunie 2023 în cadrul Școlii de vară „Calea către descoperiri științifice” a susținut prelegerea „Automatică – Inteligență – Autonomie”. La ședința comună a Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei și Biroului Prezidiului Academiei Române din 4 aprilie 2023 a fost desemnat responsabil din partea Academiei Române pentru realizarea planului comun de acțiuni.

b) Cu referire la activitatea acad. Dumitru MURARIU, înaintat de Secția Științe ale Vieții pentru alegerea în calitate de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei, s-a menționat că dl Dumitru Murariu este membru titular al Academiei Române, vicepreședinte al Academiei Române; membru în Comisia Monumentelor Naturii din Academia Română; membru al Academiei de Științe și Litere a Poloniei; Președinte al Comisiei Naționale pentru Cercetări

Antarctice și Medii Extreme; Prim-vicepreședinte al Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST).

DI Dumitru Murariu a absolvit în anul 1966 studiile universitare la Facultatea de Biologie-Geografie a Universității „Al. Ioan Cuza” din Iași, secția de biologie-zoologie. Înscriindu-și întreaga activitate științifică pe direcțiile moderne, prioritare ale zoologiei (ecologia animalelor, etologie, morfologie, sistematică, filogenie moleculară), a devenit specialist notoriu al cercetărilor faunistice. S-a remarcat prin descrierea originală a structurii, histologiei și histochimiei celor 10 tipuri de glande tegumentare specializate de pe corpul mamiferelor insectivore. Și-a adus aportul original în interpretarea structurii și a rolului acestor glande în fiziologia, ecologia, etologia, sistematica, filogenia viețuitoarelor. A contribuit cu noi interpretări la explicarea relațiilor intra- și interspecifice, corelând stadiul dezvoltării respectivelor glande cu perioadele de reproducere și demonstrând rolul unor secreții în comunicarea dintre indivizi și în apărarea contra prădătorilor. A clarificat sistematica mai multor specii din fauna României și a semnalat existența unor specii și subspecii necunoscute. S-a impus ca un cercetător de valoare internațională, exercitând importante funcții de conducere. În anii 2015–2016 a fost director adjunct al Institutului de Speleologie „Emil Racoviță”, între 1 iulie 2016 și 3 octombrie 2023 – director al Institutului de Biologie al Academiei Române, iar începând cu 4 octombrie 2023 este ales vicepreședinte al Academiei Române. Este autor/editor a 26 monografii, a publicat peste 370 de articole științifice, majoritatea cu factor de impact, capitole în cărți, culegeri de materiale ale conferințelor. Activitatea acad. Dumitru Murariu este înalt apreciată fiindu-i conferite Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Ofițer, categoria E – Patrimoniul Cultural Național (2004), Premiul „Grigore Antipa” al Academiei Române (2003; 2004), Premiul „Emil Racoviță” al Academiei Române (2016) ș.a.

Acad. D. Murariu promovează activ vizibilitatea internațională a AȘM prin colaborarea cu comunitatea academică și universitară din Republica Moldova, în special cu Institutul de Zoologie din Chișinău. Participă cu comunicări la evenimentele științifice organizate de AȘM, Institutul de Zoologie; este membru al comitetului internațional de organizare a conferințelor internaționale ale zoologilor „Problemele actuale ale protecției și valorificării durabile a diversității lumii animale” (2007; 2009; 2013; 2016; 2021); contribuie substanțial la pregătirea cadrelor de înaltă calificare de la Institutul de Zoologie în calitate de consultant științific, membru și referent la susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat. Acad. D. Murariu este membru al colegiului de redacție al compartimentului „Zoologia” al revistei științifice de *categoria B* „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științele Vieții”; membru în comitetul de redacție al Colecției FAUNA – Editura Academiei Române; recenzent al unui număr semnificativ de monografii editate în cadrul Institutului de Zoologie, printre care Volumul „Mamifere” din seria „Lumea animală a Moldovei” a colecției de carte „Lumea animală și lumea vegetală a Moldovei”, apreciată cu Premiul Național al Republicii Moldova în anul 2013; „Animalele”: Enciclopedie ilustrată (2019; 2020); „Ecologia rozătoarelor mici” (2021); Fauna Rezervației „Plaiul Fagului” (Vertebrate Terestre) (2022) ș.a.

c) Cu referire la activitatea dr., prof. univ. Norina Consuela FORNA, înaintată de Secția Științe ale Vieții pentru alegerea în calitate de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei, s-a menționat că doamna dr. Norina Consuela Fornă este șef al clinicii, Disciplina „Clinica și terapia edentației întinse”, Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași, România.

Sub conducerea doamnei Norina Consuela Fornă au fost elaborate și susținute 31 de teze de doctorat. Este coordonator al Programului de studii complementare în implantologia orală din Iași.

Rezultatele științifice au fost valorificate în 26 de monografii, 2 tratate, 19 manuale, 23 de capitole în monografii, 284 de rezumate la congrese, conferințe și manifestări științifice. La fel, au intrat în palmaresul cercetătoarei 206 publicații ISI. Indicele Hirsch constituie 32.

De-a lungul activității sale prodigioase au fost remarcate colaborările eficiente cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Domnia sa a participat cu rapoarte științifice, inclusiv și în calitate de moderator, la peste 30 conferințe internaționale și cu participare internațională. Este membru în comisii de doctorat, de promovare la funcția de profesor; a fost membru al Consiliului științific specializat de susținere a tezelor de doctorat la 8 teze; consultant științific la 2 teze de doctorat susținute în Consiliul științific specializat DH 503.23.01 – *Stomatologie*; a participat la elaborarea a 7 proiecte și protocoale de colaborare, inclusiv la proiectul „Creșterea calității vieții populației din regiunea transfrontalieră și O.M.F.” în Cadrul Programului operațional comun România-Republica Moldova (2014–2020); a participat ca executor la 4 teme de colaborare științifică.

II) În conformitate cu punctul 32 al Statutului Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), punctelor 33-40 ale Regulamentului privind alegerea membrilor titulari (academicieni), membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a membrilor titulari (academicieni) și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei nr. IV/1 din 26 octombrie 2022 (în redacție nouă), votul expus de membrii titulari și membri corespondenți, și luând în considerare referințele prezentate de Secțiunile de Științe privind activitatea acad. Ioan DUMITRACHE, secretar general al Academiei Române (înaintat de Secția Științe Exacte și Inginerești); acad. Dumitru MURARIU, vicepreședinte al Academiei Române, și dr., prof. univ. Norina Consuela FORNA, Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași (înaintați de Secția Științe ale Vieții), Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei **HOTĂRĂȘTE:**

Se declară alese în calitate de membri de onoare ai Academiei de Științe a Moldovei următoarele persoane:

– **acad. Ioan DUMITRACHE**, secretar general al Academiei Române (înaintat de Secția Științe Exacte și Inginerești);

– **acad. Dumitru MURARIU**, vicepreședinte al Academiei Române (înaintat de Secția Științe ale Vieții);

– **dr., prof. univ. Norina Consuela FORNA**, Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași (înaintată de Secția Științe ale Vieții).

Președinte al AȘM

academician Ion TIGHINEANU

Secretar științific general interimar

dr. hab. Liliana CONDRATICOVA